

חוברת תרגול – האיש שחלם מדינה: בנימין זאב הרצל

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את סיפור חייו של בנימין זאב הרצל ואת החלום שהנחה אותו
- לדעת לסדר אירועים מרכזיים בחייו לפי סדר כרונולוגי
- להבין מהו הקונגרס הציוני הראשון ולמה הוקם
- לתרגל ביטוי אישי של חלום וחשיבה על דרך להגשמתו

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – מה זוכרים מהסיפור

- 1. א – פשט
- 2. א – בנימין זאב
- 3. א – לקרוא ספרים ולחלום על תיאטרון
- 4. א – אחותו פאולינה
- 5. ב – לא נכון

חלק ב' – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – השלמות והתאמות

- 1. משפטים
- 2. 1891

חלק ג' – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – התאמת תאריכים

- 1 – ג (1860)
- 2 – ד (1878)
- 3 – א (1884)
- 4 – ב (1891)

חלק ד' – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – הבנה מעמיקה

- 1. א – ליבו נמשך לכתיבה

חלק ה' – פרק 2 • מסע בציר הזמן – מה אני זוכר/ת?

- 1. נכון – נכון, הוא נולד ב-1860 בפשט, היום חלק מבודפשט.
- 2. לא נכון – המשפחה עברה לווינה, לא לפריז.
- 3. נכון – נכון, הוא נשלח לפריז ב-1891 ככתב עיתון.
- 4. לא נכון – משפט דרייפוס היה ב-1895-1894, והספר פורסם אחריו, ב-1896.
- 5. נכון – נכון, הקונגרס התקיים בסוף אוגוסט 1897.

חלק ו' – פרק 2 • מסע בציר הזמן – מתאימים שנה לאירוע

- 1 – ב (הרצל נולד בפשט)
- 2 – ג (הרצל קיבל תואר דוקטור למשפטים)
- 3 – ד (הרצל נשלח לפריז כעיתונאי)
- 4 – ה (פרסום הספר מדינת היהודים)
- 5 – א (הקונגרס הציוני הראשון בבזל)

חלק ז' – פרק 2 • מסע בציר הזמן – סדרו את התחנות

- 1. סדרו לפי סדר כרונולוגי: (א) הרצל נולד בפשט (ב) המשפחה עברה לווינה (ג) הרצל קיבל תואר דוקטור (ד) הרצל נשלח לפריז כעיתונאי
- 2. סדרו לפי סדר כרונולוגי: (א) משפט דרייפוס (ב) פרסום מדינת היהודים (ג) הקונגרס הציוני הראשון בבזל (ד) פרסום אלטנוילנד
- 3. סדרו לפי סדר כרונולוגי את כל חמש התחנות: (א) נולד בפשט (ב) נשלח לפריז כעיתונאי (ג) פרסם את מדינת היהודים (ד) השתתף בקונגרס בבזל (ה) פרסם את אלטנוילנד

חלק ח' – פרק 3 • הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית – עובדות יסוד

- 1. ב – בזל
- 2. ג – 1897
- 3. ב – 200
- 4. ב – מקס נורדאו
- 5. ב – ההסתדרות הציונית

חלק ט' – פרק 3 • הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית – תרגול והבנה

- 1. הסתדרות
- 2. קרן

חלק י' – פרק 3 • הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית – התאמה וסדר

- 1 – ד (מטרת התנועה: בית לעם היהודי בארץ ישראל, מובטח בחוק בינלאומי)
- 2 – ג (בנק שהוקם ב-1899 למימון התיישבות בארץ)
- 3 – ב (קרן לקניית אדמות בארץ ישראל, הוקמה ב-1901)
- 4 – א (סופר ורופא שנאם לצד הרצל בקונגרס הראשון)

חלק י"א – פרק 4 • החזון של הרצל: אז והיום – מה הרצל חלם?

1. נכון – זה אחד הדברים המרכזיים בחלום שלו
2. נכון – הכוכבים היו סמל לשבע שעות עבודה
3. לא נכון – הרצל חלם על יום עבודה של שבע שעות בלבד
4. נכון – זה חלק מהחזון של שוויון בספר
5. לא נכון – הרצל חשב על כמה שפות יחד, כמו בשווייץ

חלק י"ב – פרק 4 • החזון של הרצל: אז והיום – מה קרה בסוף?

- 1 – ב (התגשם)
- 2 – ג (התגשם)
- 3 – א (התגשם בחלקו)
- 4 – ה (התגשם אחרת)
- 5 – ד (לא התגשם)

חלק י"ג – פרק 4 • החזון של הרצל: אז והיום – חושבים לעומק

1. למשל: הדגל שונה מהדגל שהוצע, או שהעברית דווקא כן נהייתה שפת יום יום למרות שהרצל לא האמין בכך
2. אפשר לכתוב שהרצל רצה חברה הוגנת, שדואגת לעובדים ולא רק למדינה
3. כל תשובה אישית ומנומקת מתקבלת
4. התגשם בחלקו – קרה חלק ממה שחלמו; התגשם אחרת – קרה משהו שונה לגמרי ממה שחלמו, למשל הדגל

חלק י"ד – פרק 5 • עיר החלומות שלי וסיכום – מילים חשובות

1. מדינה
2. זהב
3. קונגרס
4. אלטנוילנד

חלק ט"ו – פרק 5 • עיר החלומות שלי וסיכום – התאימו מילה למשמעות

- 1 – ג (תמונה של עתיד טוב שרוצים להגשים)
- 2 – ד (סמל של עם או מדינה)
- 3 – ה (אסיפה גדולה שמחליטים בה יחד)
- 4 – ב (מקום שיש בו עם, ממשלה וגבולות)
- 5 – א (דבר חשוב שמנחה איך להתנהג)

חלק ט"ז – פרק 5 • עיר החלומות שלי וסיכום – בונים עיר חלומות

1. כל שם מתאים ומקורי
2. משפט קצר שמבטא תקווה או מטרה
3. תיאור צבעים וסמלים עם הסבר אישי
4. שלושה ערכים כמו שוויון, עזרה הדדית, כבוד – עם הסבר קצר

חלק י"ז – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות

1. א – בבודפשט
2. ב – מדינת היהודים
3. א – בבזל
4. ב – ההסתדרות הציונית
5. ב – חברה חדשה בארץ ישראל עם מדע ושוויון
6. א – משפט דרייפוס
7. ב – לבן עם שבעה כוכבי זהב

חלק י"ח – חזרה מסכמת – שאלות פתוחות

1. הרצל ראה שגם בארץ חופשית כמו צרפת יש שנאת יהודים חזקה, והבין שצריך פתרון של מדינה משלהם.
2. לדוגמה: הוקמה מדינה ליהודים (התגשם), אך לא כל חלקי החזון הכלכלי או הלשוני התגשמו כפי שתכנן.
3. תשובה אישית הכוללת ערך (כמו שוויון, עזרה הדדית) והסבר קצר מדוע נבחר.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התשובה כוללת: ילד מבודפשט, עיתונאי, כתב ספר, חלם על מדינה ליהודים
- סדר נכון כולל: לידה, מעבר לווינה, עיתונאות, מדינת היהודים, קונגרס בבזל
- התשובה מזכירה: אסיפה גדולה בשווייץ ב-1897, הוקמה הסתדרות ציונית

טיפים להפעלה:

- ניתן לחלק את החוברת לחמישה מפגשים קצרים, פרק אחד בכל שיעור
- בכיתות א-ב מומלץ להקריא את הטקסטים ולהוסיף ניקוד למילות מפתח
- לתלמידים מתקשים אפשר להסתפק בסידור ציר הזמן בעזרת תמונות בלבד, בלי כתיבה
- לסיום מומלץ להציג במליאה כמה מעבודות 'עיר החלומות' ולשוחח מה משותף לכולן

חוברת תרגול – האיש שחלם מדינה: בנימין זאב הרצל

האיש שחלם מדינה – בנימין זאב הרצל

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – ילד סקרן שהפך לחולם
2. פרק 2 – מסע בציר הזמן
3. פרק 3 – הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית
4. פרק 4 – החזון של הרצל: אז והיום
5. פרק 5 – עיר החלומות שלי וסיכום

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – האיש שחלם מדינה: בנימין זאב הרצל

חוברת התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזאת נלמד על הרצל. הוא היה ילד שחלם חלום גדול. נקרא, נענה על שאלות, ונצייר. בסוף כל אחד יבנה חלום קטן משלו.

📖 מילון קטן:

חלום	משהו שרוצים שיקרה בעתיד
מדינה	מקום שבו יש לעם בית וחוקים משלו
קונגרס	אסיפה גדולה של אנשים שמחליטים יחד
דגל	בד עם סמל שמייצג עם או מדינה
עיתונאי	מי שכותב כתבות בעיתון
חוזה המדינה	כינוי להרצל, מי שחזה וראה מראש את הקמת המדינה
ציר זמן	קו שמראה מתי קרה כל אירוע, לפי שנים
הסתדרות ציונית	ארגון שהוקם כדי לעזור להגשים את חלום המדינה
קרן קיימת	קרן שאספה כסף כדי לקנות אדמות בארץ ישראל
אלטנוילנד	ספר שכתב הרצל על ארץ חדשה וטובה

1 חלק א' – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – מה זוכרים מהסיפור

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איפה הרצל נולד?

א) פשט ב) וינה ג) פריז ד) ירושלים

2. מה שם הרצל בעברית?

א) בנימין זאב ב) דוד ג) משה ד) יוסף

3. מה הרצל אהב כשהיה ילד?

א) לקרוא ספרים ולחלום על תיאטרון ב) לשחק כדורגל ג) לעבוד בחקלאות ד) לנגן בכינור

4. המשפחה עברה לווינה אחרי מות מי?

א) אחותו פאולינה ב) אביו ג) אמו ד) דודו

5. הרצל למד רפואה? נכון או לא?

א) נכון ב) לא נכון ג) אין מידע ד) חלקית

2 חלק ב' – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. הרצל קיבל תואר דוקטור ל _____ בשנת 1884

2. בשנת _____ נשלח הרצל לפריז ככתב עיתון

3 חלק ג׳ – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – התאמת תאריכים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נולד בפשט	___	**א.** 1884
2. המשפחה עברה לווינה	___	**ב.** 1891
3. קיבל תואר דוקטור	___	**ג.** 1860
4. נשלח לפריז ככתב עיתון	___	**ד.** 1878

4 חלק ד׳ – פרק 1 • ילד סקרן שהפך לחולם – הבנה מעמיקה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה הרצל הפסיק לעבוד כעורך דין?

(א) ליבו נמשך לכתיבה (ב) לא הצליח בלימודים (ג) הוריו אילצו אותו (ד) לא היה לו עניין בעבודה

5 חלק ה׳ – פרק 2 • מסע בציר הזמן – מה אני זוכר/ת?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הרצל נולד בעיר פשט בהונגריה.	☐	☐
2	אחרי מות אחותו פאולינה עברה המשפחה לפריז.	☐	☐
3	הרצל עבד כעיתונאי בפריז לפני שכתב את הספר מדינת היהודים.	☐	☐
4	הספר מדינת היהודים פורסם לפני משפט דרייפוס.	☐	☐
5	הקונגרס הציוני הראשון התקיים בעיר בזל.	☐	☐

6 חלק ו׳ – פרק 2 • מסע בציר הזמן – מתאימים שנה לאירוע

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. 1860	___	**א.** הקונגרס הציוני הראשון בבזל
2. 1884	___	**ב.** הרצל נולד בפשט
3. 1891	___	**ג.** הרצל קיבל תואר דוקטור למשפטים
4. 1896	___	**ד.** הרצל נשלח לפריז כעיתונאי
5. 1897	___	**ה.** פרסום הספר מדינת היהודים

7 חלק ז' – פרק 2 • מסע בציר הזמן – סדרו את התחנות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	סדרו לפי סדר כרונולוגי את כל חמש התחנות: (א) נולד בפשט (ב) נשלח לפריז כעיתונאי (ג) פרסם את מדינת היהודים (ד) השתתף בקונגרס בבזל (ה) פרסם את אלטנוילנד
☐	סדרו לפי סדר כרונולוגי: (א) הרצל נולד בפשט (ב) המשפחה עברה לווינה (ג) הרצל קיבל תואר דוקטור (ד) הרצל נשלח לפריז כעיתונאי
☐	סדרו לפי סדר כרונולוגי: (א) משפט דרייפוס (ב) פרסום מדינת היהודים (ג) הקונגרס הציוני הראשון בבזל (ד) פרסום אלטנוילנד

8 חלק ח' – פרק 3 • הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית – עובדות יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איפה התקיים הקונגרס הראשון?

(א) ירושלים (ב) בזל (ג) וינה (ד) לונדון

2. מתי היה הקונגרס?

(א) 1860 (ב) 1896 (ג) 1897 (ד) 1904

3. כמה אנשים הגיעו לקונגרס?

(א) 20 (ב) 200 (ג) 2000 (ד) 50

4. מי עזר להרצל בקונגרס?

(א) אחד העם (ב) מקס נורדאו (ג) אלפרד דרייפוס (ד) בן־יהודה

5. איזה ארגון הוקם בבזל?

(א) הקרן הקיימת (ב) ההסתדרות הציונית (ג) אוצר התיישבות היהודים (ד) הכנסת

9 חלק ט' – פרק 3 • הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית – תרגול והבנה

השלימו את המילה החסרה.

1. בקונגרס הראשון נוסדה ה _____ הציונית, שריכזה את הפעילות למען הרעיון.

2. בשנת 1901, בקונגרס החמישי, הוקמה ה _____ הקיימת לישראל לקניית אדמות.

10 חלק י' – פרק 3 • הקונגרס בבזל וההסתדרות הציונית – התאמה וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תוכנית בזל	___	**א.** סופר ורופא שנאם לצד הרצל בקונגרס הראשון
2. אוצר התיישבות היהודים	___	**ב.** קרן לקניית אדמות בארץ ישראל, הוקמה ב־1901

3. הקרן הקיימת לישראל	___	**ג.** בנק שהוקם ב-1899 למימון התיישבות בארץ
4. מקס נורדאו	___	**ד.** מטרת התנועה: בית לעם היהודי בארץ ישראל, מובטח בחוק בינלאומי

11 חלק י"א – פרק 4 • החזון של הרצל: אז והיום – מה הרצל חלם?

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הרצל חלם על מדינה ליהודים שתוכר על ידי עמים אחרים	☐	☐
2	הרצל הציע דגל לבן עם שבעה כוכבי זהב	☐	☐
3	הרצל חלם שכל עובד יעבוד שתים עשרה שעות ביום	☐	☐
4	באלטנוילנד, הספר שכתב הרצל, גם נשים בוחרות ונבחרות	☐	☐
5	הרצל חשב שהעברית תהיה שפת היום יום במדינה החדשה	☐	☐

12 חלק י"ב – פרק 4 • החזון של הרצל: אז והיום – מה קרה בסוף?

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מדינה ליהודים שמוכרת בעולם	___	**א.** התגשם בחלקו
2. מוסדות לאומיים כמו קונגרס וקרן קיימת	___	**ב.** התגשם
3. יום עבודה של שבע שעות	___	**ג.** התגשם
4. דגל עם שבעה כוכבי זהב	___	**ד.** לא התגשם
5. תעלה מהים התיכון לים המלח לחשמל	___	**ה.** התגשם אחרת

13 חלק י"ג – פרק 4 • החזון של הרצל: אז והיום – חושבים לעומק

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו חלום אחד של הרצל שהתגשם אחרת ממה שהוא חשב. כתבו במה זה שונה

2. למה לדעתכם הרצל חלם על יום עבודה קצר של שבע שעות? מה זה מלמד עליו

3. כתבו חלום אחד שלכם לעתיד, קטן או גדול

4. מה ההבדל בין חלום ש׳התגשם בחלקו׳ לבין חלום ש׳התגשם אחרת׳? תנו דוגמה אחת מהרשימה

14 חלק י״ד – פרק 5 • עיר החלומות שלי וסיכום – מילים חשובות

השלימו את המילה החסרה.

1. הרצל חלם להקים _____ ליהודים.

2. הדגל שהרצל הציע היה לבן ועליו שבעה כוכבי _____ .

3. האסיפה הגדולה שבה נפגשו הצירים ב-1897 נקראת _____ .

4. הספר שבו תיאר הרצל עיר חלומות עתידית נקרא _____ .

15 חלק ט״ו – פרק 5 • עיר החלומות שלי וסיכום – התאימו מילה למשמעות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. חלום	___	**א.** דבר חשוב שמנחה איך להתנהג
2. דגל	___	**ב.** מקום שיש בו עם, ממשלה וגבולות
3. קונגרס	___	**ג.** תמונה של עתיד טוב שרוצים להגשים
4. מדינה	___	**ד.** סמל של עם או מדינה
5. ערך	___	**ה.** אסיפה גדולה שמחליטים בה יחד

16 חלק ט״ז – פרק 5 • עיר החלומות שלי וסיכום – בונים עיר חלומות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. תנו שם לעיר החלומות שלכם.

2. כתבו סיסמה קצרה לעיר שלכם, בהשראת "אם תרצו, אין זו אגדה".

3. בחרו דגל לעיר שלכם: תארו את הצבעים והסמלים ולמה בחרתם בהם.

4. כתבו שלושה ערכים חשובים שיהיו בעיר שלכם, ולמה בחרתם בהם.

17 חלק י"ז – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו עיר נולד הרצל?

א) בבודפשט ב) בפריז ג) בירושלים ד) בלונדון

2. איך קראו לספר שכתב הרצל?

א) אלטנוילנד ב) מדינת היהודים ג) לא זה הדרך ד) עיר החלומות

3. היכן התכנס הקונגרס הציוני הראשון?

א) בבזל ב) בווינה ג) בפריז ד) בבודפשט

4. מה הוקם בקונגרס הציוני הראשון?

א) בנק גדול ב) ההסתדרות הציונית ג) אוניברסיטה ד) עיתון

5. מה מתאר הספר אלטנוילנד?

א) את ילדותו של הרצל ב) חברה חדשה בארץ ישראל עם מדע ושוויון ג) מסע לאפריקה

ד) את משפט דרייפוס

6. איזה אירוע השפיע מאוד על מחשבתו של הרצל?

א) משפט דרייפוס ב) נפילת חומת ברלין ג) מלחמת העולם ד) טיול בשווייץ

7. איך הרצל הציע שיראה דגל המדינה?

א) כחול עם מגן דוד ב) לבן עם שבעה כוכבי זהב ג) ירוק עם כוכב ד) אדום עם פס לבן

18 חלק י"ח – חזרה מסכמת – שאלות פתוחות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במשפט או שניים מדוע משפט דרייפוס היה נקודת מפנה בחייו של הרצל.

2. ציינו דבר אחד מחזונו של הרצל שהתגשם, ודבר אחד שהתגשם אחרת.

3. אילו הייתם בונים "עיר חלומות" משלכם כמו הרצל, מהו הערך החשוב ביותר שהייתם בוחרים לה? נמקו בקצרה.

כרטיס יציאה

אני יודע/ת לספר בשלושה משפטים מי היה הרצל ומה הוא חלם

אני יודע/ת לסדר לפי סדר נכון לפחות ארבעה אירועים מחייו

אני יודע/ת להסביר מה קרה בקונגרס הציוני הראשון בבזל

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀